

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 53/2005 vp**

**Hallituksen esitys laiksi sähköisen viestinnän
tietosuojalain muuttamisesta**

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 11 päivänä lokakuuta 2005 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi sähköisen viestinnän tietosuojalain muuttamisesta (HE 152/2005 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi liikenne- ja viestintävaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Juha Perttula, liikenne- ja viestintäministeriö
- assistentti Juha Lavapuro
- professori Kaarlo Tuori.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköisen viestinnän tietosuojalakia. Tarkoituksena on mahdollistaa viranomaisten hätätiedotteiden ja muiden viranomaistiedotteiden välittäminen tekstiviestillä tai muilla sähköisillä kohdeviestintäpalveluilla matkaviestinverkoissa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä huhtikuuta 2006.

Esityksen säätämisjärjestysperusteluissa sääntelyä arvioidaan perustuslain 10 §:n kannalta yksityiselämän suojasta ja luottamuksellisen

viestin salaisuudesta. Merkitystä on myös perustuslain 15 §:ssä turvatulla omaisuudensuojalla ja perustuslain 9 §:ssä suojatulla liikkumisvapaudella. Ehdotukseen sisältyvää asetuksenantovaltuutta tarkastellaan perustuslain 80 §:n näkökulmasta. Perustelujen mukaan ehdotettu laki voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus on kuitenkin pitänyt perustuslakivaliokunnan lausunnon hankkimista toivottavana.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Lakiehdotuksen 35 a §:ssä säädetään kohdennettujen hätätiedotteiden ja muiden kohdennettujen

viranomaistiedotteiden välittämisestä tekstiviestillä tai muulla viestillä. Tiedotteiden välittämi-

nen edellyttää tietyllä alueella olevien päätelaitteiden tai liittymien paikkatietojen selvittämistä.

Sääntely liittyy perustuslain 10 §:ssä turvattuun yksityiselämän suojaan, jonka lähtökohtana on yksilön oikeus elää omaa elämäänsä ilman viranomaisten ja ulkopuolisten tahojen mielivaltaista tai aiheetonta puuttumista siihen (HE 309/1993 vp, s. 52/II, PeVL 36/2002 vp, s. 5/II, PeVL 9/2004 vp, s. 5/II). Sääntelyllä on liityntä myös perustuslain 9 §:ssä turvattuun liikkumisvapauteen (PeVL 36/2002 vp, s. 5/II, PeVL 9/2004 vp, s. 5/II).

Matkaviestinten paikantamisen tarkoituksena ei ole hankkia yksityiselämän piiriin kuuluvia tietoja. Sääntelyllä suojataan viestinnän kohteen henkeä, terveyttä tai omaisuutta välittömästi tai välillisesti uhkaavilta vaaroilta. Viranomaistiedotetta välitettäessä viranomaisille ei siirry tietoa matkaviestinten sijainnista eikä niillä käytystä viestinnästä. Sääntely ei näin ollen merkitse viranomaisten tai teleyritysten mielivaltaista

tai aiheetonta puuttumista tiedotteen kohteen yksityiselämään tai liikkumisvapauteen.

Teleyritys on lakiehdotuksen 35 a §:n 1 momentin perusteella velvollinen välittämään kohdennetun viranomaistiedotteen säännöksessä mainittujen viranomaisten pyynnöstä. Sääntelyn tarkkarajaisuuden ja hyväksyttävyyden kannalta merkityksellistä on, että viranomaisten tiedotusten välittämisvelvollisuus on rajattu tapauksiin, joissa välittäminen on tarpeen ihmisten hengen, terveyden tai omaisuuden suojaamiseksi. Sääntely ei näin ollen muodostu ongelmalliseksi perustuslain 12 §:ssä turvattun sanavapauden näkökulmasta.

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

että lakiehdotus voidaan käsitellä tavalisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Arja Alho /sd
jäs. Hannu Hoskonen /kesk
Roger Jansson /r
Reino Ojala /sd
Klaus Pentti /kesk
Markku Rossi /kesk

Simo Rundgren /kesk
Arto Satonen /kok
Astrid Thors /r
Jan Vapaavuori /kok
vjäs. Veijo Puhjo /vas
Arto Seppälä /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Petri Helander.